bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі: ***KZ45VPY00102718***
2018

БӨЛІМ: АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Бастауыш сыныптарда ағылшын тілі сабағында ойын әдісі арқылы оқушылардың сөздік қорын және ойлау қабілетін дамыту

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
13.03.2018	https://bilimger.kz/32876/

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

Кожаханова Ғалия

Жан-жақтыдамығанөзін-өзібасқараалатынтұлғанықалыптастырубүгінгікүннiңөзектiмәселесiжәне осы күрделiмiндетұстаздарүлесiнетүсiптұр.

Бастауыш сынып оқушыларының сөздік қорын және ойлау қабілетін қалыптастыруда ойынның маңыздылығы туралы айтпас бұрын, баланың дамуы кезеңіндегі заңдылықтарды бір қарап шығуды дұрыс деп есептедім.

Адам рухының органикалық бірлігін есепке ала отырып, бала даму кезеңдерінің сатылы деңгейіндегі ерекшеліктерін атап айтқанда: ой сананың , зейіннің, сөздік қорының, сөйлеу тілін дамытудың, байқампаздығының, ынта- назарының, белсенді есте сақтау, логикалық ойлау қабілетінің және мінез құлқының қалыптасуына әсер ететін кезендерді нәсілге қарағанда бала дамуына қоршаған ортаның, тәлім тәрбиенің, әлеуметтік мәдениеттің, қоғамдық қарым қатынастың, түрлі әдіс тәсілдердің әсері күштірек екені анықталған.

Бала психикасының түрлі кезеңдерде түрліше жылдамдықпен дамуының қалыптасуының ерекшелігін зерттеген ресей психологі Л.С. Выготский өз еңбектерінде бала дамуындағы ең басты рольді ойлау қабілетінің алатынын және оның түрлі даму кезеңдерінде басқа психикалық функциялармен бірлікте түрліше дамитынын анықтаған. Дамытаоқыту, сынитұрғыданойлауқабілетіндамытудыңнегізінқалаған Л.С. Выготский сынитұрғыданойлаууудерісізаттардыңұқсастығын, олардыңайырмашылығын, заттыңтереңдежатқанішкіқұрылысынанықтаудабаланыңілгеріжинақтағанбілімдеріненпайдаланаотырып, өзіншезерттейтінінжаңаидеялармentолықтырасұрыптапқабылдайтынынанықтаған.

Әсіресебаланыңшашыраңқыойлауқабілеті мен байланыстырып, оныңкүрделіойлауқабілетініңдамуынасептігінтигізедідепесептеген. Солмәселелер мен тереңірекайналысқан психолог ғалымдарЛ.В.Эльконин, В.В. Давидов, Л.В.Занковтарөзеңбектеріндебілімберудегіпроблемалардышешудеойлауғаүйретуәдісіже текші роль ойнайтынын, ойынәдісінентиімдіпайдаланудадептүйген. Л.С. Выготский психикалықфункциялардың бала дамуыкезеңіндетүрлішежеделдамитынкезеңдеріболатынынонныңбаланыңтұлғаболыпқалыптасуынаүлкенәсерінтигізетінінанықтаған. Мысалы: сәбикезіндежылдамдамитынқабылдауфункциясыболса, 1,5 жастан 5 жасқадейінсөйлеуқабілетініңүстемдік ала дамитынын, мектепкебераркезеңдеойлауқабілетініңбелсендідамуыерекшеленетінінайтқан. Осы кезеңдебаланыңжинақтағанбілімдерінелеп- екшепқабылдауы, жинақтауы, белсендіестесақтауы, сөйлеутілінің, зейініңдамуынаойлауқабілетінініңүстемділігіүлкенәсеретедіекен. Сөйлеутіліңдамуы, естесақтаудыңдамуы, тікелейойлауқабілеті мен байланысты, өйткеніәрбірсөззаттармен,іс-әрекеттерменсалыстырылады, ойлауменқортындыланады, жәнеіс-әрекетпенбелгіленеді. Осы кезеңдеойынныңмаңызыөтежоғарысатығакөтеріледі, бала ойыншығыншашып, ішінашып, оныңқалайқұрылғанынанықтауғатырысады, өзіншезерттейді, қайтақұрастыруғаталпынады. Ойындарольдергекіріпойынойнауғакіріседі. Өзкезегіндеойлауқабілетініңдамуысөзқорыныңкөбеюіне, сөйлеутілінің, зейінніңдамуынасептігінтигізеді. Дәлмектепкебараркезеңдебаладакөптегенсұрақтартуындайды, бұлөзкезегіндеоныңқызығушылығыныңартуын, ізденімпаздықсебепайырамшылықтардысалыстырудағдыларыныңпайдаболуынкөрсетеді. Осыныңөзі ой жинақтаудыңбасталуы, кейінгікезеңдердеүлкен роль атқаратынсаналыойлауқабілетініңқалыптасуыболыптабылады. Бала өміріндеойынныңорныерекше. Ойынбарысындаадамныңбарлықпсихикалыққабілеттеріқалыптасады, дамиды. Қоғамдағыойыніс-әрекеттіңмаңыздылығы бала даму кезеңіндешеберлікті, қоршағанортағабейімделуді, әлеуметтікөміргедайындалуды, қиялын, логикалықойлауқабілетініңұшқырлығынреттейді. Ұлыорыспедагогі А. С. Макаренко:»Балаөміріндеойынныңмаңызызор, ересекадамдарүшінеңбектің, жұмыстың, қызметтіңмаңызықандайболса, бала үшінойынныңмаңызысондай. Бала ойындықалайойнаса, өскендежұмысты, қызметтісолайатқарады» деген. Осы кезеңдебаладаөзінөзібағалау, сынитұрғыданбағалауэлементтерікөрінебастайды, өзінеайтылғанмақтаусөздергесынменқарайды, лайық болу үшінөзмінезқұлқынөзгертугетырысады. Берілгенескертулергебағынады. Мектептеоқығанкезеңдебаланыңжоғарғыпсихикалықфунцияларыжылдамжетілебастайды, Логикалықестесақтау, әдейілепзейінқойыпназараудару,

пікірінжинақтаптапсырмалардыорындау, жұмысынаяқтауғадағдыланусияқтыойларонықкүрделіойлауқабілетініңбастапқыфазасыболыптабылады.

Ұстаздыңнегізгіміндетібастауышсыныпоқушысыныңағылшынтілісабағындаағылшыншасөйлеутіліндамыту, сөзқорынарттыру, ойлау, белсендіестесақтауқабілетіндамытуболғандықтан, ағылшынтілінoқытудабалалардыңүйреншіктіойынәдістеріненпайдаланғанмақсатқажетудіңтиімділігінарттырады.

1. Ағылшыналфавитінмеңгерту.

2. Орфография сауаттылығынашыпоқыту.

3. Дұрысоқудағдысынқалыптастыру.

4. Заттардыжинақтау, сандарды, түстердіажырату, олардыағылшыншасөйлеутіліндедұрысқолданабілугеүйрету.

5. Оқушыныойынарқылықатесізжазуға, дұрысайтуғадағдыландыру.

6. Сөздікқорынойынжәнетаныстырылымдарарқылыдамыту.

7. Грамматиканыңжеңілтүрлеріментаныстыру.

Ағылшынтілісабағынаойынтүрлеріндұрыстаңдау, ғарыштыңжылдамдықпендамыпкележатқантехниканымеңгеру, қоғамдаөмірсүругеикемдібілімдіжекетұлғаныңқалыптастыру, оныңкәсібибағдарынанықтауынаигіықпалетіп, заманталабынасайсаналыіс-әрекеттержасауғадағдыландыруболыптабылады.

ҚазақстанРеспубликасыныңтілсаясатындамемлекеттілінтолықеркінмеңгерту, шеттілінмеңгертуденмақсатоқушылардыңбілімсапасынхалықаралықстандартқасайкөтеружәнешет ел ғалымдарыныңіс-тәжірибелеріментанысуболыптабылады. Сондықтан, ағылшынтілінертежастаноқытудабағдарламабойыншажасерекшеліктерінесәйкесойындартаңдапалудыұйғардым.

Бастауышсыныптардабілімберудіойынтәсіліменұштастырумақсатындаойын- сабақ, ойын-жаттығу, ойын-сергіту, дидактикойындар, сөздікойындар, логикалықойындар, ойындардыкарточкалартаратуарқылыоқытуүрдісінеендіріпжіберудідұрыскөрдім. Бастауышсыныптардаағылшынтілінoқытуміндеттерідидактикойындар ,диалогтікоқытуәдісін , топтықжұмыстардасөздікқорын. коммуникативтікқарым-қатынасын, лексикалықбіліктерінарттыру, ойлауқабілетіндамытужәнежеңілграмматикалықтапсырмалардыорындаудакөпқолданылды. Жаңатехнологияларұрдісінойындарменұштастырып, ауызшаағылшыншасөйлеудағдасынқалыптастыруғаәрекетістедімжәнежақсынәтижелергеқолжеткіздім. Ойынкөңілкүйдікөтеретінтәсілболғандықтаноныңоқытументұтасыпкетуі, мәтіндердіойынтәрізділетұкеругемүмкіншілікберді.

Оқушылардыңосыкезеңдеөтеқозғалмалылығынесепкеалаотырып, ойындардыөлеңдер, билер, ырғақ ,рольдіксахналықойындармендайындадым. Ережесін, жүргізілутәртібін, әдімілептүсіндіріп, пысықтапалыпотырдым.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Ойынүстіндесыныптағыоқушылардыңтүгелбелсендіқатысуынқадағалайотырып, олардыңөздігіншешешімқабылдауына, ойланыпдұрысайтуларынамүмкіншілікбердім. Ойынтүрлерініңматериалдарысабақтыңтақырыбыменмән-мазмұнынасәйкесалынуынқадағаладым, оныңтанымдық, тәрбиелікмаңызынашыпберудіүнемібақылапотырдым. Сабақтыңтартымды, қызықтыөтуінеәрсабақтажаңалықтарендіруменшығармашылықжанасуменісшеберлігімді нығайтуменжеттім. Ойынныңтүрідекөп. Оныңбалаларсүйіпойнайтындарындеталдарменжаңартып, «Кімалда?», «Көпбілгіш», «Жалғасынтап», «Қайсөзартық?», «Доппенсұрақлақтырып, жауапалу», «Түстеріната», «Заттыңорнынтап», «Сөз, сөйлемненүйқұру» депөзгертіпотырдым. Оқушылардыңілгеріалғанбіліміненсабақүстіндетиімдіпайдалануүшінсұрақтарберіп, бұрынғыбілімдерінежаңаидеяларқосуынұсынып, өздігіншешешімқабылдауынабасқалардыңпікіріменсанасуларынақолқабысеттім. Кейбірбелсендіойнайтыноқушылардыңқасынабаяуқимылдайтынсыныптастарынқосыпқой дым. Топболыпойнағанкездебірінбіріқолдауына ,барлығыүшінкейдебірбалажауапберетінінтүсіндірдім. Ойлауменойоңалар... дегендей, жауаптарынойындаойлапайтуларын, келесіжауаптыбасқасөздерменауыстырыпайтуларынұсындам (синонимсөздермен) . Ойлауарқылыкейдебалаларойынғажаңаэлементтеркіріктіріпайтатынболды. Ойынменойоралар ... демекшіәрбіройындаоқушылардыңшығармашылыққабілеттеріартатүсті, саналыойлауқабілеттеріқалыптасабастады. Оқушылардыңбірлесіпжұмысістеуінеойындартаңдапалынды. Ойынүстіндеқиялдарынқосыпсөйлемдерқұрастыруғаүйренді. Нәтижедетыңдау, сөйлеу, логикалықойлауқабілеттеріартатүсті.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.